

27.1.2025

Sosiaali- ja terveysministeriö, kirjaamo
kirjaamo.stm@gov.fi

Viite: Sosiaali- ja terveysministeriön tietopyyntö 3.1.2025, VN/35922/2023

Vastaukset

- 1. Nykyisellään asiakasmaksut on sidottu kansaneläkeindeksiin sekä pitkäaikaisten palvelujen asiakasmaksujen käyttövarat ja tulorajat työeläkeindeksiin. Pitkäaikaisilla palveluilla tarkoitetaan tässä yhteydessä pitkäaikaista laitoshoidoa ja -palvelua, perhehoitoa, ympärivuorokautista palveluasumista sekä jatkuvaa ja säännöllistä kotona annettavaa palvelua (ml. muut asumispalvelut). Indeksitarkistukset tehdään nykyisin joka toinen vuosi. Hyvinvointialueiden hintaindeksiin siirryttäessä indeksitarkistusten olisi tarkoitus olla vuosittaisia. Miten arvioitte uudistuksesta syntyviä hallinnollisia kustannuksia? Huomioittehan, että maksukatto olisi jatkossakin tarkoitus säilyttää kansaneläkeindeksiin sidottuna.**
Ei vaikutusta hallinnollisiin kustannuksiin.
- 2. Minkä verran (prosentuaalisesti/määrällisesti) hyvinvointialueellanne on tilanteita, joissa sellainen palvelu jää peruuttamatta ja käyttämättä, josta nykyisen lainsäädännön perusteella saa periä maksun käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta? Eritelkää mahdollisuuksien mukaan tiedot palveluittain.**
641 kpl ESH laskutettuja tapahtumia
225 kpl PTH laskutettuja tapahtumia
- 3. Em. kysymyksen jatkokysymys; minkä verran hyvinvointialueellanne on tämänhetkisen sääntelyn puitteissa saatu perittyä maksuja käyttämättä ja peruuttamatta jätetyistä palveluista? Onko hyvinvointialueella tietoa siitä, minkä verran esiintyy tilanteita, että maksua ei saada joko lainsäädännön asettamien edellytysten täyttymättä jäännin takia tai luottotappioiden seurauksena perittyä? Minkä verran alueellanne päättyy näitä maksuja ulosottoon?**
Luottotappioiden määrä vuonna 2024 oli yhteensä 435 810 euroa (koskee vuoden 2018 vanhentuneita saatavia). Vuonna 2024 ulosottoon on mennyt 268 586,73 euron saatavien pääomaa.

27.1.2025

4. Ylittääkö nykyinen laissa säädetty enimmäismaksu käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta joidenkin tuottamienne palvelujen tuotantokustannukset? 56,70 €, ei ylitä.
5. Jos käyttämättä ja peruuttamatta jätetystä palvelusta perittävän maksun tasoa korotettaisiin nykyisestä 20–30 %, miten arvioitte tämän vaikuttavan edellä mainittuun tuotantokustannusten mahdolliseen ylittymiseen? Syntyisikö korotuksen seurauksena tilanteita, ettei laissa säädettyä enimmäismaksua kokonaisuudessaan voitaisi periä?
Maksu olisi korotuksen jälkeen 68,04 € - 73,71 €, ja se voisi vastata ainoastaan erittäin lyhyen hoitajakäynnin kustannuksia, joten korotettu enimmäismaksu voitaisiin periä.
6. Valmistelussa on harkittavana, voitaisiinko peruuttamatta ja käyttämättä jätettyjen palvelujen maksuja jatkossa periä myös lapsen huollosta, tapaamisesta ja elatuksesta sopimiseen liittyvistä käynneistä, perheasioiden sovittelusta, tapaamisten valvonnasta ja tukemisesta sekä vanhemmuuden selvittämiseen ja adoptioneuvontaan liittyvistä käynneistä. Minkä verran alueellanne on kyseisiä peruuttamatta ja käyttämättä jätettyjä käyntejä? Mitkä ovat kyseisten palvelujen tuotantokustannukset (joko vaihteluväli tai palvelukohtaisesti)?
Kohtien vastaukset koskevat
1) Kotona asumista tukevia palveluita
2) Perheoikeudellisia tai perheneuvolassa järjestettäviä palveluja

Peruuttamatta jätetyt ajat:

- 1) Yleensä tapaamisten valvonnat toteutuvat ja niitä perutaan yleensä vaan poikkeuksellisesti, esim. sairastumistapauksissa.
- 2) 5–10 % ajoista jää käyttämättä, ja ne keskittyvät samoille henkilöille (eli yhdellä asiakkaalla/perheellä voi olla useita käyttämättömiä aikoja). Peruuttamatta jätettyjä aikoja tulee sopimusasioissa ja silloin tällöin vanhemmuusasioissa (jos asiakkaat eivät ole oikein halukkaita selvittämään lapsen vanhemmuutta).
Adoptioneuvontaan liittyen käyttämättömiä aikoja ei ole. Asiakkaat ovat yleensä hyvin motivoituneita hoitamaan asiaa.

Tuotantokustannukset:

- Lapsen huollosta, tapaamisesta ja elatuksesta sopiminen, vanhemmuuden selvittäminen ja adoptioneuvonta:
65,10 €/h/työntekijä

- Perheasioiden sovittelu:

64,00 €/h/sosiaalityöntekijä

65,50 €/h/oman toiminnan psykologi

puitesopimuksen hintojen mukainen laskutus, mikäli kyseessä ostopsykologi.

- Tapaamisten valvonta ja tukeminen:

27.1.2025

Perushinta vaihtelee riippuen työntekijöiden määrästä, ammattinimikkeestä sekä kellonajoista. Valvotuissa tapaamisissa on aina kaksi työntekijää, joten valvottujen osalta työntekijäkohtainen tuntiveloitus tuplaantuu.

Arki klo 8–18 hinta: 41,20–61,30 €/h/työntekijä

Arki klo 18–21 hinta: 47,40–70,5 €/h/työntekijä

Lauantai klo 9–15 hinta: 49,40–73,60 €/h/työntekijä

Sunnuntai klo 9–15 hinta: 82,40–122,70 €/h/työntekijä

7. Palvelun asiakkuus kytkeytyy siihen, keneltä maksu peruuttamatta ja käyttämättä jätetystä palvelusta voidaan periä. Valmistelussa on harkittavana, voitaisiinko maksu periä toiselta vanhemmalta, joka ei saavu varatulle ajalle. Millä tavoin edellä kysymyksessä 6 mainittujen palveluiden asiakkuudet merkitään tietojärjestelmiinne? Kuka/ketkä ovat asiakkaina?

Kohtien vastaukset koskevat

- 1) Kotona asumista tukevia palveluita
- 2) Perheoikeudellisia tai perheneuvolassa järjestettäviä palveluja

1) Palvelun järjestämiseksi edellytetään lastenvalvojan vahvistama tapaamissopimus tai käräjäoikeuden päätös valvotuista tapaamisista tai käräjäoikeuden väliaikaismääräys. Ilman edellä mainittuja ei palvelua voida tarjota. Tapaamisten valvonnan toteuttaja, meillä Kotona asumista tukevien palvelujen yksikkö, tekee viranhaltijapäätökset vanhemman nimellä. Asiakkaina ovat vanhemmat ja lapset.

2) Sopimusasioissa yleisimmin asiakkaana ovat vanhemmat (+mahdollinen oheishuoltaja), eli he ketkä asioivat lasten asioissa perheoikeudellisissa palveluissa. Vanhemmuusasioissa asiakkaana on puolestaan yleisimmin synnyttänyt äiti ja lapsi, joskus molemmat mahdolliset vanhemmat ja lapsi. Vanhemmuusasiat ovat moninainen asiaryhmä.

8. Millä tavoin hyvinvointialueellanne on tällä hetkellä järjestetty edellä kysymyksessä 6 mainittujen palveluiden varaaminen? Tuleeko varausprosessin yhteydessä esimerkiksi tietoa siitä, sopiiko aika lähtökohtaisesti molemmille vanhemmille? Millaiset edellytykset hyvinvointialueellanne olisi järjestää se, että molemmat vanhemmat voisivat esimerkiksi sähköisesti hyväksyä heille varatun käynnin etukäteen?

Kohtien vastaukset koskevat

- 1) Kotona asumista tukevia palveluita
- 2) Perheoikeudellisia tai perheneuvolassa järjestettäviä palveluja

1) Kun viranhaltijapäätös on tehty, tapaamisten valvojat ottavat yhteyttä puhelimitse molempiin vanhempiin. Molempien vanhempien kanssa keskustellaan ja otamme huomioon molempien vanhempien toiveen tapaamisten järjestämisessä (ajankohta jne.)

2) Ajanvaraus tapahtuu yleisimmin niin, että toinen vanhemmista varaa ajan ja ilmoittaa sen tiedoksi toiselle vanhemmalle. Perheoikeudellisissa palveluissa ajanvaraus

27.1.2025

menee usein sen verran pitkälle, että useimpien vanhempien on mahdollista järjestää aika sopimaan.

Tällä hetkellä ajanvarauksen hyväksyminen sähköisesti ei ole mahdollista. Asiakastietojärjestelmä ProConsona/Omnissa ei ole tätä tukevia toiminnallisuuksia. Asiakastietojärjestelmä vaihtuu asteittain Sagaan, mutta Sagan toiminnallisuus tältä osin ei ole tiedossa.

- 9. Apulaisoikeuskansleri on ratkaisussaan OKV/2097/10/2022 katsonut, että psykiatrian erikoislääkärin lausunnon, joka tarvitaan vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen hakemuksen käsittelyä varten, tulisi olla maksuton. Oikeustilan selkeyttämiseksi ministeriössä arvioidaan tähän liittyvän lakimuutoksen edellytyksiä. Pyydämmekin tietoa siitä, miten paljon alueellanne syntyisi lisäkustannuksia, jos sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 5 §:n 6 kohtaa laajennettaisiin siten, että maksutonta olisi lain sanamuodon mukaan myös kuntoutustarvetta ja mahdollisuuksia selvittävään tutkimukseen liittyvä lääkärintodistus ja -lausunto?**

Kysymykseen 9 emme pysty antamaan vastausta, koska järjestelmä ei sitä mahdollista.

- 10. Edelliseen kysymykseen liittyen kysymme vielä, miten paljon kustannuksia hyvinvointialueellenne syntyisi, jos erikoissairaanhoidosta kirjoitetut, asiakkaan hoidon tai kuntoutuksen saamiseksi tarvittavat lääkärintodistukset ja -lausunnot olisivat maksuttomia?**

Kysymykseen 9 emme pysty antamaan vastausta, koska järjestelmä ei sitä mahdollista.

- 11. Muita huomioita edellä esitetystä?**

-

27.1.2025

Kainuun hyvinvointialue